

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΔΡΑΜΑ

(ΔΙΗΓΗΜΑ)

ΤΟ θερινή έσπερα ὅτε κατὰ τὸ σύνηθες ὁ γραφίκος καὶ εὔθυμος κόσμος τῆς Κερκύρας περιεπάτει ἐπὶ τῆς πεφιλημένης Σπιανάδας. Κύριοι ἴσχνοι καὶ λάλοι, κυρίαι εὐκίνητοι μὲ καλαισθησίαν καὶ μὲ ζωηρότητα, νεανίσκοι εὐσταλεῖς, κομψοί, εἰς τὸ βάδισμά των κρατοῦντες τὸν ρύθμον τῆς ἀνακρουσίσης μουσικῆς. Μικτὸν σύνολον ἀεικίνητον.

Μεσαιαὶ καὶ κατωτέοα τάξις ἀλληλωθούμεναι, συμπυκνούμεναι, παραγκωνιζόμεναι καὶ συναναμιγνύμεναι. Υπηρέτραι καὶ τροφοί μὲ ἀνατολικὴν ρύθμυσιν ἀλλὰ μὲ πίλους εὐρωπαϊκοὺς καὶ μὲ ὀπισθογκώματα (τουρνούρας) ἔχουσαι εἰς τὸ πλευρόν των τὴν ἀπαραιτητὸν φρουράν, ἔνα καὶ δύο «έξαδέλφους» στρατιώτας, μαύρους διαβόλους, πληρωνομένους μὲ ὄλιγα γλυκὰ βλέμματα καὶ μὲ ὕβρεις. Εἰς τὰ πέριξ καφενεῖα μυρμηκισιὶ ἀνθρώπων ἀκινήτων φιθυριζόντων. Πῖλοι εύπρεπεις, πτερὰ πλούσια, γλώσσαι ἔναι, λέξεις ἵταλικαι, ἀγγλικαι καὶ Ἑλληνικαι συμφυρόμεναι καὶ ἀποτελοῦσαι ἀληθῆ βασιλωνίαν — εἰνε ἡ ὑψηλὴ τάξις τῆς Κερκύρας, ἥτις διασκεδάζει «ἀριθμοῦσα τὰ δένδρα τῆς Σπιανάδας ...»

Ο ἥλιος εἴχε δύσει μόλις δὲ ἀκόμη αἱ δυτικαὶ ὕελοι τῶν παραθύρων ἀντανάκλων τὴν ἔρυθρὰν καὶ αἱμοσταγῇ ἔξαφάνισιν του. Ἐκεῖ ἀνάμεσον τοῦ ποικίλου καὶ ποικιλοχρόου τύπου πλήθους διεκρίνετο διὰ τὴν καλλονὴν καὶ κομψότητα περὶ τὴν ἀμφίεσιν νεᾶνίς τις ἔξ Ἰταλίας ἀρτι ἀφικομένη. Δύο μεγάλοι μέλανες ὄφθαλμοι, ῥίς μὲ μικρὰν καμπήν, χρῶμα λευκὸν ὡς τοῦ κρίνου ἐν ἀρμονίᾳ μὲ τὴν ἔσθῆτα χρώματος στήμε, ἀπλῆν, ἀφίνουσαν νὰ διακρίνωνται ὡς ἐν ἀναγλύφῳ αἱ ὥραῖαι γραμμαὶ τοῦ σώματος ἐπὶ τοῦ παρ’ αὐτὴν βαδίζοντος μὲ τὴν μέλαιναν στολὴν του λοχαγοῦ τοῦ πεζικοῦ, οὐδὲ ξανθὸς ἀρειμανίως πρὸς τῶν ἐστριμένος μύσταξ ἀπετέλει ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς μαύρους μικροὺς εὐκινήτους ὄφθαλμούς του καὶ τὴν ἥλιοκαῃ μορφήν.

— Καὶ δέν μοι λέγετε, θὰ μείνητε πολὺ ἐν Κερκύρᾳ;

— Δὲν γνωρίζω ἀκόμη καλὰ — Τί λέγει ἡ μήτηρ μου; καὶ ἔστρεψε τὴν χαρίεσσαν κεφαλήν της πρὸς σωματώδη, βραχύσωμον παρὰ τὸ πλευρόν της βαδίζουσαν πεντηκοντούιδα κυρίαν μὲ ῥῖνα εὐτραφῆ, ὡς

βράχον προσκεκολλημένην ἐπὶ δύο χονδρικῶς ἐψιμιθυωμένων παρειῶν πρὸς τὰ κάτω κρεμαμένων.

— Μὰ αὐτὸ ἔξαρτᾶται ἀπὸ τὰς περιστάσεις, Λουκία ... ἐπειτα...

— Βέβαια, διέκοψεν ὁ λοχαγὸς ρίπτων βλέμμα ἐπὶ τὴν κόρην, ἥτις ἐταπείνωσε τοὺς ὄφθαλμούς, πρέπει νὰ λάθωσι πέρας αἱ διαπραγματεύσεις.

‘Η γραῖα συνωφρυώθη, ἐνῷ ὁ λοχαγὸς κύψας ἐψιθύρισεν ὀλίγας λέξεις εἰς τὸ οὖς τῆς νεάνιδος, ἵφ’ ᾧ καὶ οἱ δύο μειδιῶντες ἐβάδιζον, ἐνῷ ἡ μήτηρ, μὴ δυναμένη νὰ συμβαδίζῃ, ἔμενεν ὀλίγον ὅπισσα παραπονουμένη. — « Οὐφ, que diavolo τρέχετε ἔτσι! » καὶ ἀπέμασσε τὸν ἰδρωτά της, φυσώσα ώς δράκων.

Τὸ σκότος εἶχεν ἀρχίσεις ἥδη νὰ καλύπτῃ τὴν πλατεῖαν, ἡ δὲ συνοδεία ἔσπευδε καὶ παρακάμψασα πολλὰς σκολιὰς καὶ σκιερὰς ὁδοὺς ώς ἑκείνας τὰς τῶν παναρχαίων ἴταλικῶν πόλεων ὅπου ζῇ εἰσέτι ὁ μεσαίων, μὲ οἰκίας ἐτοιμορρόπους παλαιοτάτων ῥυθμῶν, ἀκατανοήτων σχεδίων, λαβυρινθώδεις, ἔφθασεν εἰς οἰκημάτι τι διώροφον, εὐπρεπές, ὅπου ὁ λοχαγὸς, παρὰ τὴν θύραν ἀποχαιρετίσας τὰς δύο κυρίας μὲ κομψότητα ἀξιωματικοῦ, ἐπέστρεψε σιωπηλὸς καὶ βραδέως εἰς τὴν πλατεῖαν ἔνθα ἐκάθισεν ἐν τινὶ τῶν ἑκεῖ καφενείων, ἐρημωθέντων ἥδη, ὅπως παραδοθῇ εἰς τὰς σκέψεις του.

* * *

Εἶχον παρέλθει τρεῖς μῆνες. Ἀσυνήθης κίνησις παρετηρεῖτο ἐν τῇ συνοικίᾳ, ὅπου κατώκει ἡ νεάνις Λουκία μετὰ τῆς μητρός της. ‘Αμαξῖαι ἀλλεπάλληλοι μὲ τοὺς χονδροειδεῖς ἀμαξηλάτας των φωνάζοντας καὶ μαστίζοντας πρὸς τέρψιν τὰ δυστυχῆ τετράποδα, νοημονέστερα αὐτῶν. ’Απὸ ἐκάστης ἀμάξης ἔξεχέοντο κύριοι καὶ κυρίαι ἐν μεγίστη εὐπρεπείᾳ ἴματισμοῦ, ὑψηλοὶ πῖλοι, λευκὰ χειρόκτια, ὑπενθυμίζοντα τὰς ψυχρὰς χιόνας, λευκοὶ λαιμοδέται καὶ φράκα. Ποὺ καὶ ποὺ ἐπήδων, ώς περιστερά, νεάνιδες μὲ ρόδια εἰς τὰς κεφαλάς, μειδίεσσαι ζανθαῖ καὶ κασταναῖ μὲ λευκὰς χαρμοσύνους ἐσθῆτας, ψιθυρίζουσαι, μειδιῶσαι καὶ ρίπτουσαι δέξια καὶ ἀριστερὰ ταχύτατα πονηρὰ βλέμματα. Πολλάκις προέβαλλον ρίνες ὑπερμεγέθεις μὲ ρόθωνας ἀπόζοντας ταμβάκου, συμβολαιογράφου τινὸς ἔξηκοντούτου, τινάσσοντος ώς σημαίαν τὸ πελώριόν του βαθὺ κυανοῦν μανδιλιον μὲ θύριον τρέποντα εἰς φυγὴν τοὺς ἀγυιόπαιδας.

Εἰς τὴν θύραν συνωστίζοντο γραῖαι μὲ τὰ μικρά τῶν ἐγγόνια, μητέρες μὲ τὰ τέκνα τῶν εἰς τὰς ρύπαρχάς των ἀγκάλας, γέροντες πτωχοὶ ἀναμένοντες κανένα ὄβολὸν, ἀγυιόπαιδες ἔτοιμοι νὰ γρονθοκοπηθῶσι διὰ τὸ τίποτε. Ὅλοι αὐτοὶ συνωμίλουν καὶ συνεζήτουν ἀν καὶ πρώτην φορὰν ἵσως συνηντήθησαν ἐκεῖ ἔκρινον καὶ ἐπέκρινον ἔκαστον εἰσερχόμενον. Αἱ γραῖαι διηγοῦντο τὴν ιστορίαν ἔκαστου εἰς τὴν βορεοράδην κερκυραϊκὴν διάλεκτον, ἥτις ὅμοιάζει τοὺς μεταλλικοὺς ἐκείνους ὅγκους, τοὺς συνθέτους ἀπὸ δεκάδας ὑλῶν, καὶ μὲ τὸν μονότονον νυσταλέον ἥχον ὅστις χαρακτηρίζει τὴν ὅμιλίαν τῶν. Χωρὶς νὰ ἐρωτήσητε ἐμανθάνετε οὐχὶ μόνον τί συμβαίνει ἀλλὰ καὶ τὴν ιστορίαν τῶν μελλονύμφων.

Ἐτελοῦντο οἱ γάμοι τῆς Λουκίας μετὰ τοῦ λοχαγοῦ Πανοπούλου. Εἰς τὸν μικρὸν οἰκίσκον εἶχον συναθροισθῇ πλεῖστοι φίλοι καὶ συγγενεῖς, παρῆσαν δὲ καὶ πολλοὶ παρεπιδημοῦντες στρατιωτικοί. Ἡ αἴθουσα, ἀν καὶ ἀπλῆ, εἶχε διασκευασθῇ μετὰ πολλῆς φιλοκαλίας, εἰς τὸ μέσον δὲ διεκρίνετο ἡ ἡλιοκαής μορφὴ τοῦ ἱερέως, ἀφ' ἣς μόνον τὸ ἄνω μέρος διεκρίνετο διὰ τὴν λευκότητα τοῦ δέρματος, προφυλασσόμενον κατὰ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου ὑπὸ τοῦ καμηλαυχίου. Ἀνεγίνωσκε διαφόρους εὐχάρις, εἰς τὰς ὄποιας ὀλίγοι προσείχον, οἱ πλεῖστοι περιεργαζόμενοι τὸ νεαρὸν ζεῦγος, ίδιας τὴν ὥραιάν Λουκίαν, θελκτικωτάτην νύμφην, σεμνῶς νεύουσαν ὑπὸ τὸν γαλακτώδη νυμφικὸν πέπλον. Εἰς τὸ τέλος ἥθιον καὶ οἱ δίσκοι. Οἱ ὄφθαλμοι τῶν παιδίων ἐσπινθροβόλησαν. Τὰ τάγματα καὶ συντάγματα ἔξεχύθησαν ἐπὶ τὰ κουφέτα. Ὁ παπᾶς ἀνεσήκωσε τὰς χειρίδας του καὶ μὲ τὰς δύο χειρας· ὡς ἐὰν ἐπερόκειτο νὰ τὰ εὐλογήσῃ, ἥνοιξε τὰ γόνατα καὶ ἔχυνε βρογχηδὸν ἐντὸς τοῦ κρασπέδου του. Τὸ ἔργον του συνεπλήρωσεν ὅλοκληρος ἡ συμμορίας τῶν ψαλτάδων, παιδίων καὶ διακόνων, οὓς ἔγουσι μεθ' ἔσυτῶν εἰς ὅμοιας περιστάσεις πάντοτε οἱ ἱερεῖς.

Τὸ ζεῦγος παραμεῖναν μετὰ τῆς μητρὸς ἔζη βίον ἥδυν, ἐκτὸς μικρῶν σκαιοτήτων τῆς πενθερᾶς, ἃς ταχέως ἐλησμόνουν. Ἄλλὰ συντόμως ἐπῆλθον σκληραὶ ἥμέραι. Ἡ ληστεία ἐλυμαίνετο εἰσέτι τὰ μέρη τῆς Ἐλλάδος, ίδιας τὰ παρὰ τὰ σύνορα. Ἡ κυβέρνησις μὴ ἀρκουμένη εἰς τὴν χωροφυλακὴν ἀπέστειλε καὶ στρατιωτὰς δυνάμεις πρὸς καταδίωξιν αὐτῆς. Ὁ κλῆρος τὴν φορὰν ταύτην ἔπεσεν εἰς τὸν νεαρὸν λοχαγὸν καὶ ταχέως ἔδει νὰ καταλίπῃ τὴν Κέρκυραν. Μὲ δάκρουα ἡ Λου-

κιά ἀπεχαιρέτισε τὸ πλοῖον ἐξαφανιζόμενον ἀπὸ τὸν γλυκὺν ὄριζοντα τῆς νήσου. — "Ω νὰ ἥξειρεν ἡ τάλαινα ὅτι συγχρόνως ἀπεχαιρέτα διὰ παντὸς καὶ τὴν εύτυχεν! ...

Τοὺς πρώτους μῆνας διῆλθεν ἥτυχος μανθάνουσα ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τὴν ἐπιτυχῆ σύλληψιν τῶν ληστῶν καὶ τὴν παρασημοφόρησιν τοῦ λοχαγοῦ. 'Αλλ' αἱ ἐπιστολαὶ ὀλίγον κατέσταντο σπανιώτεραι. 'Η σύζυγος ἀνησύχει καὶ κρυφίως ἐδάχρευεν. 'Η μήτηρ της, ἡτις ἔως τότε ἐμούγκριζεν, ἤρχισε τώρα νὰ ὠρύεται. 'Εκάστη ἐπιστολὴ συνωδεύετο καὶ μὲ νέας γκρίναις. — « Μὰ δέν σου τᾶλεγα! » 'Αλλ' ἔκεινη διεμαρτύρετο. 'Η γραῖα περισσότερον ἥναπτε.

— « Δέν σου 'λεγα ἕγὼ πῶς εἶνε παγαπότες. » Καὶ συνειθυσμένη ἐκ τῆς ἐν Ἰταλίᾳ μακρᾶς της διαμονῆς νὰ παρεμβάλλῃ ἵταλικὰς λέξεις « *Uno maligno, un'brigone!* »

— « Ἐ, ἄφησε, σὲ παρακαλῶ μητέρα, μοῦ ἀρκοῦν τὰ βάσανά μου. »

— « Σώπα, ποὺ ἔχεις καὶ μοῦτρα νὰ 'μιλῆς! » Καὶ ἡ φωνὴ τῆς βαναύσου μητρὸς ἐγίνετο τραχυτέρα ως ἐὰν ὁ λάρυγξ της ἦτον ἐκ καστιέρου. 'Υθρίζεν ώς ἀμαξηλάτης, τὸ μέτωπόν της συναφρυσοῦτο, τὰ δὲ χειλη της τὰ συνέπτυσσεν, ὅπως μετὰ περισσοτέρας δυνάμεως ἐκσφενδονίζῃ τὰς ὑθριστικὰς λέξεις.

* * *

Εἶχον ἐπέλθει ταραχὴ ἐν τῇ 'Ανατολῇ. "Οπως πάντοτε, εὐθὺς ἡ Ἑλλὰς ἀνεστατώθη ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον. Διαδηλώσεις, λόγοι, συνομιλητήρια, τὸ « *Παιδιά* » ἀπὸ τοῦ ἀνακτορικοῦ ἐξώστου, καὶ ὅλη ἐκείνη ἡ στρεότυπος σειρὰ, ἡ καταλήγουσα πάντοτε εἰς μίαν μοιραίαν ἐπιστρατείαν. 'Ο λοχαγὸς, ὅστις διέτριβε παρὰ τὰ σύνορα, λαμβάνει διαταγὰς νὰ μεταβῇ εἰς Λάρισσαν. 'Εκεὶ ἐγκατασταθεὶς οὐδὲ καν ἐσκέπτετο τὴν συζυγόν του. Διήρχετο τὸν καιρὸν σχεδὸν ἀμέριμνος καθὼς ὅλοι ἐπάνω-κάτω οἱ συνάδελφοί του. Ποὺ καὶ ποὺ καμμία πτερόεσσα ἐπιθεώρησις, μερικὰ γυμνάσια καὶ πολλαὶ διασκεδάσεις. 'Ο στρατός, καθὼς συμβαίνει ὅταν ἐπὶ μακρὸν ἀκινητῇ ἐν τῷ στρατοπέδῳ, ἐπεδόθη εἰς τὴν νωχέλειαν καὶ τὴν τρυφήν. Πολλοὶ πτωχοὶ ἀπέθνησκον ἐκ τοῦ καμάτου ἐπιβαρυνόμενοι ὑπὸ τῶν ἴσχυροτέρων. Οἱ πλούσιοι ἔκαμνον κόρτε εἰς τὰς 'Εβραιοπούλας, αἵτινες εἶνε τὰ μόνα εὐειδῆ λείψανα τοῦ σκιεροῦ παρελθόντος τῆς Λαρίσσης καὶ ὁ κ. Πανόπουλος δὲν ἐβράδυνε νὰ γνωρίσῃ μίαν τοιαύτην ἐλικώπιδα 'Ισραηλίτιδα, παρ' ἡ νὰ πίνῃ τὸ γλυκύπικρον ποτὸν τῆς λήθης. 'Ελησμόνησε τὴν σύζυγόν του, δὲν

έκαμπτετο ἐκ τῶν περιγραφῶν τῆς ἀθλιότητός της. Ἀπὸ πολλοῦ τῷ ἔγραφε τῇ ύπέφερε κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ τοκετοῦ, πῶς ὡς ἐκ θαύματος εἶχε σωθῆ, τὴν ἄμετρον χαράν της, ὅτι ἐγεννήθη τὸ πρώτον της τέκνον, ὁ διάδοχος. «Ἄχ! ἔγραφε, δὲν δύνασαι νὰ φαντασθῆς «τὴν χαράν μου. »Εκλαια ώς παιδίον, ὥ, νὰ ίδης — εἶνε ἄγγελος — «σοῦ ὄμοιαζει! Τὸ σφίγγω εἰς τὴν ἀγκάλην μου διὰ νὰ καθησυχάσω «τὸν πόνον μου. »Ελα πλέον. »Ελα Πειραιᾶ! Είμαι χαμένη, εῖμαι «δυστυχής.» Καὶ μυρίας ἄλλας λεπτομερείας τοῦ βίου, τὰς συγκινήσεις, τὰς ἀσχολίας διὰ τὴν ἀνατροφὴν τοῦ μικροῦ των καὶ τόσα ἄλλα γεγονότα, ἀτινα ἀφότος παρέχει ὁ καθ' ἡμέραν βίος. Τῷ περιέγραφε πῶς τὴν ἐκακομεταχειρίζετο ἡ μήτηρ της, καὶ ὅτι κατέστη ἀφόρητος. — 'Αλλ' ὁ λοχαγὸς ἀγρὸν ἡγόρασεν.

Ἡ Λουκία ἀπηλπίσθη ἐπὶ τέλους. Ὁλόκληρα ἦτη παρῆλθον χωρὶς νὰ λάθῃ ἀπάντησιν. Παρὰ πολλῶν ἐμάνθανεν, ὅτι διαμένει ἐν Λαρίσῃ. Δὲν τῇ ἀπέμενεν εἰμὴ μόνον νὰ ἐνεργήσῃ τὴν μετάθεσίν του. Διὸ ἀποφασισμένη ἐγκαταλείπει μετὰ τοῦ τέκνου της τὴν Κέρκυραν καὶ τὴν μητέρα της, καὶ ἐπιβιβασθεῖσα ἐπὶ πλοίου προσορμίζεται εἰς Πειραιᾶ, ὁπόθεν ἀνέρχεται εἰς Ἀθήνας.

Ἡτον ἐπὶ τοῦ ρωσσοτουρκικοῦ πολέμου. Ὁ σπινθήρο τοῦ πολέμου ἦτον ἀπανταχοῦ αἰσθητός. Τὸν πληθυσμὸν ἐν Ἀθήναις κατεῖχε μέγιστος ὄργασμός. Διὰ πᾶν ἄλλο ἦτο κατάλληλος ἡ στιγμὴ ἢ διὰ μετάθεσιν ἀξιωματικοῦ. Ὁθεν ἐνιδοῦσα τὸ ἀδύνατον περιέμενεν ἔως οὐ τὰ πράγματα καθησυχάσθησαν. Εὔθυς τότε πορεύεται πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν καὶ διηγεῖται αὐτῷ τὴν ἀθλίαν κατάστασιν εἰς ἣν περιήγαγεν αὐτὴν ὁ σύζυγός της, ὅτι ἀφεύκτως ἔδει νὰ μετατεθῇ. 'Αλλὰ μάτην. Μεθ' ὅλας τὰς ύποσχέσεις οὐδὲν ἐγίγνετο. — 'Ο σύζυγος ἐνήργει ἀντιθέτως περισσότερον τῆς κυρίας του ...

Εἶχεν ἐνοικιάσει δύο μικρὰ δωμάτια εἰς τὴν τρίτην ὄροφὴν παλαιάς τινος οἰκίας παρὰ τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου Ἀθηνῶν-Πειραιῶν. Κάτωθεν κατέψκει ἀθηναϊκή τις οἰκογένεια ἀποτελουμένη ἐν μητρὸς καὶ δύο θυγατέρων. Ὁ πατήρ δὲν συγκατελέγετο καθὸ παραλυτικὸς καὶ παρερριμμένος εἰς μίαν γωνίαν, ὅπου τὸν χειμῶνα ὅλην τὴν ἡμέραν ἐθέρμανει τὰ ψυχρά του μέλη παρὰ ἴσχυντην τινα πυράν. 'Αλλὰ καὶ ἐκεῖ δέν τον ἀφίνον ἥσυχον.

— « 'Ε, σήκω τώρα! Ήλα ἔλθουν ἐπισκέψεις! » τῷ ἐπέτασσε μετὰ αὐτηρᾶς φωνῆς ἡ ἀμαζών σύζυγός του, ἡς ὁ σαρκικὸς ὄγκος ἡπείλει τὴν καταβύθισιν τῆς οἰκίας. Ὁ δυστυχὴς δὲν ἐτόλμα λέξιν νὰ προ-

φέρη ἀλλὰ μὲ τὰ δοκαρίκιά του ἐσύρετο βραδέως ως ἄλλος Φιλοκτήτης πολυτλήμων καὶ ἔχωντο εἰς παρακείμενόν τι μικρὸν σκοτεινὸν δωμάτιον, κελλίον καταδίκου ἀπόζον τὸν θάνατον, ἐνῷ ἐκ τῆς αἰθούσης, ἥτις ἀπήστρωπτεν ἐκ φωτός, ἡκούοντο γυναικεῖα ἡγηρὰ φύματα ἀτινα διέκοπτον ἀνδρικαὶ ὄμιλοι, γέλωτες βλακώδεις καὶ κροταλίσμοι ῥυγχῶν. Ἡσαν αἱ δεσποινίδες θυγατέρες του, ὥραιαι ως τέρατα μεγάλα μέτωπα ὑπὸ τὰ ὄποια ἐκοκκίνιζον δύο μικροὶ ὄφθαλμοι, ρῆνες μεγάλαι στρογγύλαι ως προβοσκίδες, ὅπως μυρίζωνται καὶ μαρρόθεν τὰ ξένα θυλάκια. Εἰς τὴν μικράν των αἴθουσαν συνηθροίζοντο τὴν ἐσπέραν διάφορα δίποδα, νεανίσκοι ἔνοροι καὶ ἀναιμικοὶ ως μπακαλάροι, μερικοὶ ἔκπτωτοι λιμοκοντόροι καὶ πολλοὶ ἀξιωματικοὶ γεροντοπαλλήκαρε, θαμίζοντες ἐκεῖ ὅπως χαρτοπαικτήσωσι. Καθ' ἐκάστην νύκτα τὰ αὐτὰ ὄργια. Ἡ Λουκία ἀνωθεν ἀνεστέναζεν ἀλλ' οἱ ἀναστεναγμοὶ ἐπνίγοντο ὑπὸ τῶν κάτωθεν ἐκθρωσκόντων ἀφθόνων γελώτων.

“Οτε τὰ χρήματα ἐπέλιπον τὸ μόνον καταφύγιον τῇ ἀπέμεινε τὸ θέατρον. Γνωρίζουσα τὴν ἴταλικὴν κεκτημένη δὲ καὶ καλὴν φωνὴν Ἀζήτησε νὰ συμπεριληφθῇ εἰς τινα τῶν ἐν Ἀθήναις ἴταλικῶν θιάσων. Δέν την ἐδέχθησαν ἡ μόνον εἰς τὸν χορόν! Choriste ἀπλῆ, αὐτὴ ἡ σύζυγος ἐνὸς λογαργοῦ, αὐτὴ ἡ ώραια Λουκία! ... — Καὶ ἐν τούτοις.

** **

Εἶχον παρέλθει οὕτω ὄλοκληρα δέκα ἔτη, ὅτε μίαν ώραίαν τοῦ ἔαρος ἡμέραν μανθάνει ὅτι ὁ σύζυγός της διατρίβει ἐν Ἀθήναις. Ὁ υἱός της Παῦλος, χαριέστατον παιδίον μὲ δύο γαλανοὺς ὄφθαλμούς, οὓς χαρίζει πολλάκις ἡ Κέρκυρα εἰς τὴν ἐλαστικήν της νεότητα καὶ μὲ πρόσωπον ριδόχρουν, ὅπερ μετὰ θέρμης ἔθωπευεν ὁ Ζέφυρος τῆς νεότητος καὶ ὑπὸ τὸ ὄποιον ἐπυκνοῦτο ἀνωθεν ἔανθη κόμη, φαινομένη ως κύματα χρυσᾶ ὑπὸ τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου, αὐτὸς ὁ παρήγορος ἄγγελος τῆς μητρός του, ἀμα ἥκουσε παρ' αὐτῆς, ὅτι ὁ πατήρ εὑρέσκεται ἐν Ἀθήναις ἀνεσκίρτησε καὶ μὲ τὴν μελῳδικήν του φωνήν.

— «Ἡσύχασε, μητέρα, θὰ τὸν εῦρω. Μή σε μέληρ· ἐγὼ ἂν καὶ δέν τον εἰδα, τὸν γνωρίζω καλλίτερα καὶ ἀπὸ σέ.» Καὶ συγχρόνως ἐξέβαλλεν ἐκ τοῦ θυλακίου του φωτογραφίαν τοῦ πατρός του.

— Νά τον ἐδῶ εἶνε! καὶ κρύπτων αὐτὴν πάλιν εἰς τὸ θυλάκιόν του ἥρπασε τὸν πῖλόν του.

«Η μητήρ προσεπάθει νὰ τὴν πείσῃ, ὅτι εἶνε ἀδύνατον νὰ τὸν εῦρη,

καὶ ὅτι ἀν εὐρεθῇ αὐτὸς οὐδέποτε θὰ θελήσῃ νὰ ἐπανίδῃ αὐτούς. 'Αλλ' ὁ Παῦλος ἥδη μὲ ἐν πήδημα εὐρίσκετο ἐπὶ τῆς ὁδοῦ σπεύδων πρὸς τὴν ὁδὸν Σταδίου.

Τὴν προτεραίαν εἶχε βρέξει αἱ δὲ 'Αθῆναι πορφυρούμεναι ἥδη ὑπὸ τὰς τελευταίας ἀκτίνας τοῦ δύοντος Φοίβου πάλλευκοι καὶ δροσεραὶ ἐφαίνοντο ως λευκὸς κύκνος ἀποθιβασθεὶς εἰς τοὺς βράχους τῆς λίμνης του καὶ τινάσσων τὰς ὑγρὰς πτέρυγας. Αἱ ὁδοὶ ἡστραπτον ἔξ ἀσυνήθους καθαριότητος, τὰ δὲ μαρμάρινα πεζοδρόμια τῆς ὁδοῦ Σταδίου ἀντήχουν ὑπὸ τὰ ἐλαφρὰ βήματα τοῦ μικροῦ κεκομψευμένου πλήθους ὅπερ ἀντεχαιρετάτο, ἀνταλλάσσον ἀμοιβαῖα βλέμματα περιεργείας. Συνήθως ὁ μικρὸς Παῦλος ὅστις διήρχετο τὴν ὁδὸν ταύτην ἐπιστρέφων ἐκ τῆς ἐν τῷ καπνοκοπτηρίῳ ἐργασίας, ὃπου ἐλάμβανε 55 δραχμὰς κατὰ μῆνα, δι' ἐργασίαν ἀξίαν τοῦ διπλασίου, δὲν παρετήρει πέριξ αὐτοῦ ἀλλ' ἐσπευδε σιγηλὸς διὰ μέσου τοῦ συνωστιζομένου τούτου κομψοῦ κόσμου, ὃν σήμερον τὸ πρῶτον μετὰ ἴδιαιτέρας προσοχῆς προσέβλεπε, μήπως μεταξὺ αὐτοῦ ἐπιτύχῃ καὶ τὸν πατέρα του.

Εἶχεν ἥδη διατρέξει ὅλην τὴν ὁδὸν Σταδίου καὶ ἀπηλπισμένος παρέκαμπτεν εἰς τὴν πλατείαν τοῦ συντάγματος, ὅτε αἴφνης ἔζωθεν τοῦ καφενείου Γιαννοπούλου παρατηρεῖ κύκλον ἀξιωματικῶν. Τὸ βλέμμα του δὲν προσκόπτει. Αἱ παρειαὶ του βάφονται μὲ ἐν ἐλαφρότατον ἐρύθημα «Αὐτὸς εἶνε!» ἀναφωνεῖ· καὶ φοηθεὶς μὴ τὸν ἤκουσε κάνεις, ὡχριστὶ καὶ σχεδὸν τρέμει. 'Αλλὰ παιδίον εἰσέτι δὲν ἀκούει ἢ τὴν ἐσωτερικὴν φωνὴν τῆς καρδίας του ἡτις τῷ λέγει «τρέξε καὶ εὐαγγελίσου τὸν!» Εὔθὺς σπεύδει καὶ πλησιάζει μεσήλικά τινα ἀξιωματικὸν μὲ μύστακα ὡρθωμένον; ὃπου διακρίνονται ἀρκεταὶ λευκαὶ τρίχες ἂς δὲν ἔθλεπεν ὁ Παῦλος εἰς τὴν φωτογραφίαν. Οἱ ὄφθαλμοι πάντοτε μικροὶ καὶ πονηροὶ ἀλλὰ ἀσθενέστεροι καὶ κάτωθεν μὲ ἀμυδρὰς πτυχὰς αἰτίνες ως κυμάτια συνωθοῦντο ἐκεῖ. Καγγάζων καὶ μὲ πομπώδεις λέξεις διηγείτο ἐπεισόδιον τι ἐλλύνον τὴν περιέργειαν τῶν περὶ αὐτὸν ἀξιωματικῶν.

—«Μὲ συγχωρεῖτε κύριε λοχαγέ,» ἐψιθύρισεν ὁ μικρὸς μόλις ἀκούσμενος ἐκ τοῦ θορύβου τῶν γελώτων καὶ κρατῶν τὸν πῖλον εἰς τὰς χεῖρας.

—«'Αντε βρε!» ἀνεφώνησε καὶ χωρὶς νὰ στρέψῃ τὴν κεφαλὴν ἔξηκολούθει τὴν διήγησιν ὁ κ. Πανόπουλος, εἴτε παραξενευθεὶς διὰ τὴν λέξιν «λοχαγέ» ἀπὸ ἔτους ἥδη τυγχάνων προθιβασμένος, εἴτε καὶ

ἀπλῶς ἐκ συνθείας διὰ τὰ συνήθως ἐν τοῖς καφενείοις παιζόντα μουσικὴν παραπλησίου ἡλικίας παιδία.

‘Αλλ’ οἱ λοιποὶ ἀξιωματικοὶ ἔξηκολούθουν νὰ παρατηρῶσι τὸν μικρόν, ὅστις ἵστατο κεραυνόπληκτος σφογγίζων δύο μικρὰ δάκρυα μὲ τὴν χεῖρα. ‘Ο ταγματάρχης ἡναγκάσθη ἐπὶ τέλους νὰ στρέψῃ καὶ παρατηρήσας αὐτὸν ἀσκαρδαμούχετε:

— «Γιὰ νὰ σου ’πῶ, τί θέλεις;» ἐρωτᾷ μὲ αὐστηρὰν φωνὴν.

— «Δέν με γνωρίζετε διόλου κύριε; — εἶμαι ὁ ιερός σας.»

‘Ο ταγματάρχης συνεταράχθη ὀλόκληρος. ‘Ωχρίασε· οἱ δύο του μικροὶ ὄφθαλμοι διεστάλησαν καὶ ἐφαίνοντο διπλάσιοι. Διὰ μίαν στιγμὴν ἔμεινε καρφωμένος ἐπὶ τοῦ ὅπισθεν ἐρείσματος τῆς ἔδρας. ‘Αλλ’ εὐθὺς ἐπανακτῶν τὴν ψυχραίματαν του ἐγείρεται ἀπὸ τοῦ καθίσματος καὶ σύρει τὸν Παῦλον μακρὰν τοῦ μέρους ἑκείνου.

— «Ἄντε φύγε ἀπ’ ἐδῶ! Δὲν γνωρίζω οὔτε τὴν μάναν σου, οὔτε σέ. ‘Αλλην φορὰν νὰ μὴ λέγης ἀνονσίας!» καὶ τὸν ἀπώθει.

‘Αλλ’ ἔκεινος ἔκλαιε, διεμαρτύρετο. Διηγεῖτο τὴν δυστυχίαν τῆς μητρός του, τὰ βάσανα, τὴν πενίαν, πῶς ζῶσι, μὲ τὶ στερήσεις! ‘Αχ, σεῖς εἰσθε ὁ πατέρας, σᾶς γνωρίζω. Ἐγὼ σᾶς ἔχω ιδεῖ τόσας φοραὶς εἰς τὸν ὕπνον μου. Ἐλάτε, παπάκι μου. Θὰ πεθάνη ἡ μητέρα χωρὶς σᾶς.» Καὶ ἔκλαιε μὲ λυγμούς καὶ μὲ ὅλην τὴν παιδικὴν ἀθώαν ἔκεινην περιπάθειαν.

‘Αλλ’ αὐτὸς ἔμενεν ἀπαθής, καθὼς ἡ μεγάλη του σπάθη ἥτις ἐκρέματο εἰς τὸ πλευρόν του.

‘Ο δυστυχὴς Παῦλος ἀπεμακρύνθη, ἐν φέπτῳ τοῦ μαρμαρίνου πεζοδρομίου ἡκούετο ἀκόμη ἡ ἡγηρὰ κλαγγὴ τῆς κρεμαμένης σπάθης. ‘Απαρηγόρητος ἐπέστρεψεν εἰς τὴν μητέρα του. ‘Εκλαιε μέχρις ὅστου τὸν κατέλαβεν ὁ ὕπνος. Οὕτω πολλάκις ἐλαφρά τις προσισθησις κάμνει καὶ αὐτὰ τὰ παιδία νὰ αἰσθάνωνται ως μεγάλοι. ‘Εκείνη ἡ ἐσπέρα εἶχε δηλητηριάσει τὴν παιδικήν του ψυχήν. Συνησθάνετο μίαν ἀνένφραστον βαθεῖαν λύπην ἢν ἐπέτεινεν ἡ διηνεκδεις μαστίζουσα τὴν μητέρα καὶ αὐτὸν δυστυχία καὶ πενία. Η βοδαλή του ὅψις δὲν ἔθραδυνε ταχέως καθὼς ὅλα τὰ ρόδα καὶ αὐτὴ νὰ ἀποχρωματίζηται καὶ νὰ ἀποβάλῃ τὸ βελοῦδον τὸ μονάκριθον ἔκεινο, ὅπερ ἀπαξὲ ἀπολεσθὲν δὲν ἐπανακτᾶται. ‘Οπως οἱ καρποὶ ἔχουσι καὶ αἱ παρειαὶ τὸ χνοῦδι των... Τὸ σῶμά του ὅπερ κατὰ τὴν ἡλικίαν ταύτην δεῖται ἐλευθέρας ἀναπτύξεως καὶ ἀσκήσεως ἐν τῇ καθημερινῇ χειρωνακτικῇ ἐργασίᾳ κατεβλήθη, μίαν δὲ νύκτα σεληνοφεγγῆ ὅτε μετὰ τῆς μητρός του ἔξηλθον

καὶ ἐκάθισαν εἰς τὰ ἔδωλα τῆς πλατείας τῆς Ὄμονοίας ὑπὲρ τὸ δέον, ὁ Παῦλος προσεβλήθη ὑπὸ τοῦ ψύχους καὶ τὴν ἐπαύριον κατέκειτο κλι-
νήρης. "Ανωθεν τῆς κεφαλῆς του ἀνήρτητο ἡ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου, πα-
λαιὰ εἰκὼν καλῆς τέχνης, ἣν εἶχεν ἀγοράσει ἡ Λουκία ἐν Ἰταλίᾳ.

— «Ἀγ, μυτέρα μου, θὰ μὲ γάστρη, ἔλεγεν ἐγείρωντὴν ὥραιαν του
ξανθὴν κεφαλήν, ἣν ἐστόλιζον οἱ συμπαθητικοὶ ἐκεῖνοι ὄφθαλμοι καὶ ἡ
γρυσθῆ του κόμη, ὁ παπάκης μὲ ἔφαγε! ...» καὶ ἔκλαιε πικρῶς εἰς τὴν
ἀγκάλην τῆς μητρός. Τὸ στῆθος αὐτοῦ εἶχε προσβληθῆ σπουδαίως ἀν
καὶ πολλάκις ἀνέρρωσε καὶ κατάφθισε νὰ ἔξακολουθῇ τὴν ἐργασίαν του
ὅπως κερδαίνῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἐν τούτοις νέαι αἰμοπτυσίαι τὸν ἔρριπτον
εἰς τὴν κλίνην, ἐφ' ἣς ἐπέπρωτο νὰ ἀναδώσῃ τὴν τελευταίαν πνοήν.
Τὴν φωτογραφίαν του πατρὸς εἶχε προσκολλήσει παρὰ τὸ πλευρόν του
εἰς τὸν τούχον καὶ κάθε ὅλιγον ἔστρεψε τὴν ξανθήν του κεφαλὴν καὶ
ἀνεστέναξε ψιθυρίζων μὲ τὰ ὥγρα καὶ κεκυηκότα γεῖλη: «Γιατὶ δὲν
μ' ἀγαπᾶς παπάκη; »

* * *

"Το φθινόπωρον. Τὰ φύλλα τῶν δένδρων ἔκειντο χαμαὶ στολίζοντα
ώς πολύγρωμος πλούσιος τάπης τὴν μονοτονίαν του ἔδχφους. 'Ο οὐ-
ρανὸς δὲν εἶχεν οὐδεμίαν ἀκτίνα, ἦτο λευκὸς ώς σινδόνη. 'Έλαφρά τις
πνοή ἔσυρεν ἀκόμη τὰ ὅλιγα ἐναπομείναντα φύλλα τῶν δένδρων θλι-
βερά καὶ μουρμουρίζοντα ήσυχως διὰ τὴν ἐπικειμένην καταστροφὴν
των. 'Εβάδιζον μόνος σιωπηλός, τυλιγμένος εἰς λεπτὸν ἐπανωφόριον
καὶ εἴχον φθάσει εἰς τὴν λεωφόρον 'Αμαλίας ἢς αἱ θάλλουσαι πι-
περηραι ἀπετέλουν ἀντίθεσιν πρὸς τὴν μελαγχολικὴν καὶ πένθιμον
φραν τοῦ ἔτους. Αἴφνης ἀκούω πένθιμον ψάλυψδειν — στρέφω —
"Ω, ἦτο θλιβερώτατον θέαμα! —' Επὶ φερέτρου ἐφέρετο νεώτατον παι-
δίον. 'Ισως οὐδέποτε εἶδον τὸν Ηαῦλον τόσον ωραῖον. 'Ο θάνατος εἶνε
τρὶς φοβερώτατος, ὅταν μῆς ἀφαροπάξει τὰς προσφιλεῖς μας ὑπάρξεις
ὑπὸ τοιωτην μαρτικὴν μορφήν. 'Ἐκν τὰς παρεμόρρωνε καὶ καθίστα
ταύτας δύσειδεῖς ίσως τὸ ζῆγος ἦτον ἔλαττον. 'Η λεπτή, ἀμεμπτος,
χυτὴ κατατομὴ του προσώπου του διεγράφετο ἀυστηρῶς ἐπὶ του σκιε-
ροῦ ὄπισθιοφαγοῦς, ὅπερ ἀπετέλει ἡ σειρὴ τῶν θαλερῶν δένδρων.

"Οπισθεν ἡκολούθει μελανείμων τις κάτισγγος γυνή, ἢς ἡ ὅψις ἐν
ἀντιθέσει πρὸς τὴν μέλαιναν ἀμφίεσιν ἡστραπτεν ἐκ λευκότητος ώς ἐὰν
ἦτο προτομή τις ἀρχαία γεγλυμμένη ἐκ πεντελικοῦ μαρμάρου. 'Ητο
πράγματι μαρμαρίνη. Τὸ πρόσωπόν της δὲν ἔξεφραξε λύπην, ταύτην

ἐπεδείκνυον μόνον οἱ θολοὶ ὄφθαλμοι· ἡ ὅψις της ἦτο ψυχρὰ τὸ δὲ βλέμμα ἀπλανές. Ἐκτὸς τῆς μητρὸς εὐχριθμοί τινες ἀκόμη ἡκολούθουν τὴν ἐκφοράν. Συνώδευεν εἰς τὴν τελευταῖαν κατοικίαν τὸ μόνον της τέκνον, τὴν μόνην παρηγορίαν, τὸν μόνον πλοῦτον, ναὶ, τὸν πλοῦτόν της, διότι ἡ ἔσανθη ἔκεινη ἀστράπτουσα κόμη ἦτο ρύαξ χρυσοῦ — ἦτο μεταλλεῖον ἀκένωτον παρηγορίας καὶ χαρᾶς δὶ' αὐτήν! Δέν τη ἀπέμενε τίποτε πλέον ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἐπίμετρον δὲ δὲν εἶχε πλέον οὐδὲ' ὄθολόν, μόλις δὲ ἐπήρκεσεν εἰς τὰς δαπάνας τῆς κηδείας τῇ συνδρομῇ τινων φιλανθρώπων.

“Οταν ἔμαθον τὸν θάνατον τοῦ Παύλου αἱ κάτωθεν κατοικοῦσαι θυγατέρες τοῦ γέροντος παραλυτικοῦ ἀνέβησαν, ὅπως συλήσωσι καὶ τὸ τελευταῖον ἔδυμα, ὅπερ εὔρον πρὸ ὄφθαλμῶν. Ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς διακοσμήσεως καὶ σκευασίας τοῦ νεκροῦ ἤνοιξαν τὰ κιβώτια καὶ τὴν ἴματοθήκην τῆς μητρός, ὅπου αὗτη ἐφύλαττε τοὺς θησαυροὺς τῶν εὔτυχῶν της ἡμερῶν. Οὕτω ὁσάκις ἐκρήγνυται πῦρ εἰς συνοικίαν μεγαλοπόλεως ὅλοι σπεύδουσιν οὐχὶ ἵνα προσενέγκωσι βοήθειαν, ἀλλ’ οἱ πλεῖστοι ὅπως ἀρπάσωσι τι! ...”

Μόνη, πενεστάτη, ἐγκαταλειμμένη, δυστυχής, ἐπιστρέψασα τὴν ἐσπέραν εἰς τὴν πενιχράν της κατοικίαν, ἐμρήνει διὰ τὴν συμφοράν, ἥτις τοσοῦτον φρικωδῶς καὶ ἀνίατως ἐπληξεν αὐτήν. — ‘Ἡ νὺξ εἶχε προχωρήσει, ἀλλ’ ἡ Λουκία ἥτον ἀδύνατον νὰ εῦρῃ ἀνάπταυλαν τῶν πόνων της. Διετέλει εἰς μεγάλην νευρικὴν ταραχήν. Ἀνεπόλει τὴν σειρὰν τῶν δυστυχιῶν· πῶς ἀπὸ βαθμῖδος εἰς βαθμῖδα κατεποντίσθη εἰς τὸ φοβερὸν τοῦτο βάραθρον.

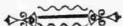
Αἴφνιδίως, ἀποφασισμένη, ἐγείρεται καὶ ὡς μαῦρον φάσμα κατέρχεται τὴν κλίμακα καὶ σπεύδει . . . — Ήσυ σπεύδει ἡ τάλαινα; . . . — Διασχίζει τὴν ὁδὸν Σταδίου, ἀνέρχεται τὴν ὁδὸν Φιλελλήνων, διαπερᾷ τοὺς στύλους τοῦ Ὀλυμπιείου καὶ διὰ τῆς διπλῆς σειρᾶς τῶν πενθίμων κυπαρίσσων καταφέρνει εἰς τὸ νεκροταφεῖον. Εἰς τὸ σκότος ζητεῖ τὸν τάφον τοῦ ιεροῦ της. Ψηλαφᾷ, αἰσθάνεται τὸ νωπὸν ἀκόμη χῶμα ὅπερ καλύπτει τὴν ζωήν της, τὸν πλοῦτόν της, τὸν Παῦλόν της. Κατακλίνεται ἐπ’ αὐτοῦ ἐξηντλημένη, κεκμηκυῖα, ἀναίσθητος ὡς νυκτοβάτης, καὶ ἀποκοιμίζεται . . .

‘Ἡ κροκόπεπλος.’ Ήώς ὁδηγεῖ τὸ ρόδόχρουν ἄρμα της πρὸς τὸν Οὐρανόν. “Ολα τὰ ὅρη ἔξανίστανται καὶ ἀποθάλλοντα τὴν ἀχλὺν τοῦ σκότους ἐνδύονται τὴν ίόχρουν νεότητα, μεθ’ ἃς τὰ βάφει ὁ ἀττικὸς

ούρανός. Ἡ ζωὴ ἀνατέλλει θορυβώδης καὶ ἡχηρά. Νομίζει τις ὅτι εἰς μέγας πολύφωνος παιὰν ἀποτελεῖται ἀπὸ σύμπαντος τοῦ στερεώματος.—Μόνον τοῦ νεκροταφείου ἡ σιγὴ δὲν λαμβάνει μέρος εἰς τὴν θείαν καὶ ὑπερτάτην ταύτην ἀρμονίαν τῆς χαρᾶς, ἀλλ' ὡς νεκρὰ ἄφωνος παῦλα παρεντίθεται μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου. Τὰ πάντα ἐν αὐτῷ εἶνε ἄφωνα καὶ ψυχρὰ καὶ αὐτὴ δὲ ἡ μελανείμων ώραία γυνὴ ἐπὶ τῶν παρειῶν τῆς ὁποίας ἡ ῥοδοδάκτυλος ἡώς ρίπτει μίαν φευδὴ ἀνταύγειαν ζωῆς κεῖται νεκρὰ ἐπὶ τοῦ μικροῦ τάφου τοῦ οιοῦ της ἀποψυχθεῖσα καὶ ἀπομαρωθεῖσα ὑπὸ τοῦ παγεροῦ πέπλου τῆς Νυκτός! ...

*Ἐν Πατησίοις, Σεπτεμβρίου 1888.

*Αλέξανδρος Θ. Φιλαδελφεύς.

ΤΗ· ΝΕΑ· ΚΑΙ ΔΟΓΙΑ· Καζ. Κ.

ἐπὶ βιβλιαρίου τῶν Λυρικῶν τοῦ Χριστοπούλου.

«Ἄφες τὰ τρεχάματα
τῆς ζωῆς τὸ πᾶντε κ' ἔλα.
«Σ τὸ καλὸ τὰ γράμματα!
«Παῖςε, χόρευε καὶ γέλα».
Λέγει τοῦτ' ὁ λυρικός,
ἐγὼ πλὴν τὸ ἐραρτίο,
ποιῶ καλὸς ἢ ποιῶ κακός,
ἔκλεξε ἀπὸ τοὺς δύο.

*γιοτιθεμένη ἀπάντησις τῆς Καζ. Κ.

Tὸν Χριστόπουλον ποθῶ,
οὐαδός τον μέλλονσα·
τώρα πλὴν σ' ἀκολούθω,
θέλονσα μὴ θέλονσα.

Νοέμβριος, 1888.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Θ. ΦΑΓΚΑΒΗΣ

